

ODBORNÉ STANOVISKO
hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu mesta Levoča na rok 2013
a k programovému rozpočtu na rok 2013

A/ Vzťah hlavného kontrolóra mesta Levoča a rozpočtu mesta Levoča na rok 2013

Prehlásenie kontrolóra mesta:

Hlavný kontrolór bol v zmysle zákona č.369/1990 Zb.z. o obecnom zriadení, § 18a, ods.3. ustanovený do funkcie Uznesením MZ Levoča č.18/D/1 dňa 2.1.2012. Hlavný kontrolór mesta prehlasuje, že nie sú mu známe skutočnosti zakladajúce pochybnosti o predpojatosti, nie je voči kontrolovanému subjektu osobou blízkou, majetkovo alebo personálne prepojenou.

Pôsobnosť hlavného kontrolóra obce:

Hlavný kontrolór obce vykonáva kontrolnú činnosť v súlade do zákonom č. 369/1990 Zb.z., zákonom č. 523/2004 Z.z. a zákonom č.583/2004 Z.z., pri ktorej postupuje podľa pravidiel nákladnej finančnej kontroly, ktoré ustanovuje osobitný zákon č. 502/2001 Z.z.

Východiská spracovania stanoviska k návrhu rozpočtu na rok 2013

Odborné stanovisko hlavného kontrolóra mesta Levoča k návrhu rozpočtu mesta na rok 2013 bolo spracované na základe § 18 f, ods.1 písm.c/ zákona č. 369/1990 Zb.z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

B/ Návrh rozpočtu mesta Levoča a jeho schválenie

a/ Legislatívny rámec tvorby rozpočtu mesta

Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2013 bol zhotovený v súlade s platným právnym poriadkom SR a prijatými VZN mesta Levoča, upravujúcimi vzťah štátneho rozpočtu a rozpočtu mesta, rozpočtových a príspevkových organizácii a rozpočtový proces najmä:

- § 9 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy ktorý upravuje pravidlá rozpočtového hospodárenia a hospodárenia rozpočtových a príspevkových organizácií
- novela zákona č. 69/2012 Z.z., účinná od 1.3.2012, ktorá dopĺňa zákon č.523/2004 Z.z. a jeho nadväznosť na ústavný zákon č.493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, kde predmetom právnej úpravy je najmä eliminovanie rizík pri čerpaní prostriedkov EÚ
- zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktorý upravuje rozpočty v oblasti územnej samosprávy, rozpočtový proces a pravidlá používania návratných zdrojov financovania a finančné vzťahy k iným rozpočtom verejnej správy
- § 9 zákona č. 369/1990 Zb.z. o obecnom zriadení
- zákon č. 553/2003 Z.z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme

- Ústavný zákon č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti
- zákona č.564/2004 Z.z.o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a nariadenie vlády č.519/2006 Z.z., ktorým sa mení nariadenie vlády č.668/2004 Z.z. o rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve, ktoré upravuje rozpočtové určenie výnosu dane z príjmov fyzických osôb, kritéria a spôsob rozdeľovania výnosu tejto dane
- zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad v znení neskorších zmien a doplnkov
- zákona č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl a školských zariadení
- zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve
- VZN mesta Levoča s dosahom na plnenie príjmov a čerpanie výdavkov mesta

b/ Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2013

Návrh rozpočtu mesta Levoča bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie a v súlade s opatrením MF SR č.MF/010175/2004-42, zo dňa 8.1.2004, ktorými sa ustanovuje ekonomická, organizačná a druhová rozpočtová klasifikácia, ktorá je záväzná pre zostavenie rozpočtu mesta. MF SR vydalo Metodický pokyn MF SR č.4/2012 – príručka, ktorá bližšie určuje povinnosti subjektov verejnej správy pri zostavovaní návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2013-2015, ktorý je od roku 2013 zostavovaný ako tzv.7 kolónkový, t.j. v časovom horizonte 6 rokov a porovnáva 2 predchádzajúce rozpočtové roky, rok ktorý je východiskom pre zostavovanie rozpočtu vrátane predpokladanej skutočnosti, fiskálny rok na ktorý je rozpočet zostavovaný a prognózu na nasledujúce dva fiskálne roky, t.j. pre rozpočet roku 2013 je hodnotené obdobie rokov 2010 – 2015. V oblasti výkazníctva splňa predložený návrh rozpočtu všetky náležitosti.

Návrh rozpočtu mesta na rok 2013 obsahuje hlavné zámery a ciele mesta. Od roku 2009 je samospráva povinná spracovať rozpočet rozpracovaný podľa jednotlivých programov mesta ako programový rozpočet, čím sa zdôrazňuje **význam spracovania návrhu rozpočtu mesta ako základného dokumentu, ktorý jasne definuje priority a informuje o plánovaných aktivitách v meste.** Návrh programového rozpočtu poskytuje možnosť konfrontovať plánované činnosti mesta s ich realizáciou a prezentuje plánovanú výkonnosť samosprávy, spôsob jej dosahovania a mieru finančného dosahu na zabezpečenie cieľov a zámerov mesta v rozpočtovom roku 2013.

Rozpočet samosprávy, spracovaný v súlade so zákonom č.583/2004 Z.z. je základným nástrojom finančného hospodárenia, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií mesta v príslušnom rozpočtovom roku a zároveň je súčasťou rozpočtu verejnej správy, pričom samotný **rozpočet mesta vyjadruje samostatnosť mesta vo veciach hospodárenia v rámci verejnej správy a zodpovednosť orgánov samosprávy pri spravovaní vlastných príjmov a výdavkov.**

Návrh rozpočtu mesta bol zostavený na obdobie fiskálneho roka 2013.

Hlavný kontrolór pri spracovaní stanoviska k návrhu rozpočtu mesta Levoča na rok 2013 vychádzal z predloženého návrhu rozpočtu mesta Levoča na rok 2013, ktorý bol spracovaný exekutívou mesta na základe prognózovaného vývoja príjmov mesta a požiadaviek a potrieb na zabezpečenie činnosti samosprávy. Návrh rozpočtu je zároveň spracovaný v časovom horizonte ako viacročný rozpočet na roky 2014-2015 a súčasne ako Programový rozpočet na rok 2013 a je v ňom obsiahnutých 14 programov.

Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2013 je spracovaný z hľadiska:

- zákonnosti predloženého návrhu rozpočtu
- metodickej správnosti predloženého návrhu rozpočtu

c/ Zverejnenie návrhu rozpočtu mesta na rok 2013:

Mesto v súlade s § 9 ods.2 zákona č.369/1990 Zb.z. zverejnilo návrh rozpočtu na rok 2013 obvyklým spôsobom na úradnej tabuli mesta v zákonom stanovenej lehote 15 dní pred jeho prerokovaním orgánmi mesta, t.j. vyvesením na úradnej tabuli mesta dňa 5.12.2012. Vzhľadom na pretrvávajúcu hospodársku krízu a znižovanie disponibilných zdrojov a v nadväznosti na štátny rozpočet na rok 2013, ktorý je v schvaľovacom konaní a aj v súvislosti s realizovanými rozpočtovými operáciami na prelome zúčtovacieho obdobia rokov 2012 – 2013 je v pripomienkovom konaní možné realizovať úpravy návrhu rozpočtu, avšak základné východiská tvorby zdrojov a ich čerpania sú vymedzené legislatívou a povinnosťami samosprávy zabezpečovať činnosti ustanovené zákonom.

d/ Východiská tvorby návrhu rozpočtu na rok 2013

Návrh rozpočtu mesta Levoča na fiskálny rok 2013 vychádzal zo schválených východísk rozpočtu verejnej správy na rok 2013, z výsledkov hospodárenia mesta v roku 2012 a v predchádzajúcich rokoch a zohľadňuje „Memorandum ZMOS“, ktoré i keď nemá záväzný charakter, je vo forme odporúčaní viazať výdavky bežného rozpočtu. Pri jeho tvorbe boli zohľadnené zámery mesta, vyplývajúce zo zákona a z prechodu kompetencií štátnej správy na obce, z rozširovania činnosti územnej samosprávy a z možnosti implementácie finančných zdrojov EÚ pre potreby mesta v rámci jednotlivých programov a podprogramov.

V návrhu rozpočtu sú vyjadrené finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu v rámci financovania prenesených kompetencií štátu, vzťahy k štátnym fondom, k zriadeným a založeným právnickým osobám /rozpočtovým a príspevkovým organizáciám v priamej zriaďovateľskej pôsobnosti mesta/ a fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám, ktorým sa poskytujú prostriedky z rozpočtu mesta, k rozpočtom iných obcí a k rozpočtom vyšších územných celkov.

e/ Metodická správnosť návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu na rok 2013 bol spracovaný v súlade s Príručkou na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2011-2013 č.MF/10334/2010-411, ktorá je vydaná v súlade s § 14 zákona č.523/2004 Z.z.o rozpočtových pravidlách verejnej správy a Metodickým pokynom MF SR č.4/2012 – príručka, ktorá bližšie určuje povinnosti subjektov verejnej správy pri zostavovaní návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2013-2015 a ktorá je vydaná v nadväznosti na ústavný zákon č.493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, kde predmetom právnej úpravy je najmä eliminovanie rizík pri čerpaní prostriedkov EÚ.

Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie a v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/204-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy.

f/ Návrh rozpočtu mesta na rok 2013

Rozpočet mesta Levoča na fiskálny rok 2013 v časti bežného a kapitálového rozpočtu bol navrhnutý ako schodkový v objeme 579 291,- € po zapracovaní finančných operácií je hospodárenie mesta vyrovnané, t.j. rozdiel medzi príjmami a výdavkami vrátane príjmových a výdavkových finančných operácií nebol rozpočtovaný. Návrh rozpočtu bol uverejnený pred prerokovaním na úradnej tabuli mesta.

Návrh rozpočtu bol zostavený ako programový t.j.zdôrazňujúci vzťah medzi rozpočtovými výdavkami a očakávanými výstupmi a výsledkami realizovaných rozpočtových programov a aktivít. Pre rok 2013 je rozpočtovaných 14 programov, ktorých súčasťou sú ďalšie podprogramy analyticky spracované až na jednotlivé projekty.

C/ Tvorba návrhu rozpočtu na rok 2013

a/ Návrh rozpočtu na rok 2013 je spracovaný v súlade s platnou legislatívou v členení:

a/ 1. Rozpočtované príjmy mesta na rok 2013 – návrh rozpočtu

kategória	Príjmy – návrh rozpočtu	Čerpanie rozpočtu 2012	Návrh rozpočtu 2013	Index rastu
	Bežné príjmy celkom	8 987 520	8 782 647	0,98
100	Z toho: - daňové príjmy	5 207 969	5 125 986	0,98
200	- nedaňové príjmy	1 080 201	1 048 547	0,97
300	- granty, transfery	2 699 350	2 608 114	0,97
230	Kapitálové príjmy celkom	6 451 614	2 713 703	0,42
231	Z toho: - predaj aktív	25 250	0	0,00
233	- predaj pozemkov	27 000	25 950	0,96
300	- granty a transfery	6 399 364	2 687 753	0,42
	Finančné operácie celkom	1 250 274	912 291	0,73
519	Z toho: - úvery	773 802	266 903	0,34
450	- iné príjmy	476 472	645 388	1,35
	PRÍJMY CELKOM - NÁVRH	16 689 408	12 408 641	0,74

Návrhu príjmovej časti rozpočtu predchádzala analýza príjmových možností mesta v nadväznosti na fiskálnu decentralizáciu a financovanie originálnych a prenesených kompetencií mesta, stanovené ukazovatele, limity a záväzky vyplývajúce pre samosprávy v nadväznosti na tvorbu štátneho rozpočtu na rok 2013 a objektívne zhodnotenie vlastnej výkonnosti samosprávy v oblasti naplnenia vlastných príjmov mesta, ktoré sú zdrojom krytia bežných a kapitálových výdavkov. Rozpočet na strane príjmov je zostavený podľa stanovenej štruktúry a v súlade s rozpočtovými pravidlami, garantuje plnenie funkcií mesta, bol zverejnený na úradnej tabuli.

Kontrolór mesta Levoča doporučuje venovať zvýšenú pozornosť priebežnému napĺňaniu daňových príjmov z výnosu z dane z príjmov poukázaný územnej samospráve priamo zo štátneho rozpočtu, kde bol pre rok 2013 rozpočtovaný pokles príjmov oproti rozpočtu roku 2012 o 120 000,- € čo predstavuje rozpočtovaný výpadok v príjmoch oproti rozpočtu roku 2012 o 9,84 %, pričom skutočný výpadok príjmov v roku 2012 oproti schválenému rozpočtu pre rok 2012 predstavoval v kategórii bežných príjmov z výnosu dane z príjmov poukázaného samospráve o 8,42 %. Exekutíva mesta v nadväznosti na návrh štátneho rozpočtu znížila rozpočtované príjmy v kategórii podielových daní na rok

2013 o 3,8 %, ďalšie viazanie finančných zdrojov v objeme 9,2 % na tovary a služby a 6,4 % na mzdy a odvody sú rozpočtované vo výdavkovej časti rozpočtu. Rozpočet na úseku originálnych kompetencií je zostavený na základe odhadu výberu podielových daní na rok 2013, pričom prognózovaný pokles príjmov z podielových daní z dôvodu zmeny koeficientov podľa počtu zapísaných detí pre rozdelenie podielových daní je stanovený vo výške 11%, čo v prípade výpadku príjmov len u financovania originálnych kompetencií na úseku školstva predstavuje prognózovaný výpadok cca 200 000,- € narok 2013, čo v praxi bude znamenať prehodnotenie aktivít a financovania činností a prijatie závažných opatrení na udržanie chodu zariadení na úseku školstva, redukcia služieb a ich financovanie len na pravidelne vykonávanú činnosť.

Hlavný kontrolór navrhuje exekutívnym orgánom mesta veľmi obozretne rozpočtovať a narábať s prijatými výnosmi z podielových daní a vopred spracovať plán rozpočtových opatrení na strane výdavkov vo forme stanovenia priorit a viazania výdavkov. Garancia príjmov z podielových daní zo štátneho rozpočtu je limitovaná vzhľadom na globálnu hospodársku krízu a zníženie výkonnosti ekonomiky, zmrazovanie miezd a zvyšovanie nezamestnanosti, čo v konečnom dôsledku znamená celospoločenský pokles výberu daní z príjmov fyzických osôb a zníženie cash flow samosprávy.

Navrhovaný „fiktívne“ vytvorený prebytok hospodárenia bežného rozpočtu mesta navýšením rozpočtu bežných príjmov bez ich reálneho naplnenia znamená uistenie o vzniku možných rizík pri financovaní samosprávy, čo sa v praxi premietne tak, že samospráva nebude schopná plniť povinnosti, vyplývajúce z bežného hospodárskeho styku a dlhovej služby. Potvrdením krátkozrakosti nadsadenia budúcich príjmov je aj skutočnosť, že mesto v rokoch 2011 a 2012 krylo výpadok z poklesu príjmov z podielových daní „použitím“ mimorozpočtových zdrojov i keď s podmienkou ich rozpočtovaného vrátenia v roku 2013, čo v praxi znamená pokles kondície mesta zabezpečovať zákonom stanovené povinnosti zodpovednou rozpočtovou politikou.

Hlavný kontrolór i napriek legislatívnym zmenám v zákone č.582/2004 Z.z. o miestnych daniach a poplatkoch a v nadväznosti na zmeny a doplnky VZN mesta, upravujúcich oblasť miestnych daní a poplatkov a stanovenia výšky miestnych daní a poplatkov upozorňuje orgány samosprávy na vznik možných rizík z titulu prenosu finančného zaťaženia na občanov mesta plošne, kde vzhľadom na sociálnu a demografickú štruktúru obyvateľov mesta nemôžeme garantovať i nadväznú likviditu pohľadávok.

Nedaňové príjmy mesta z podnikania a vlastníctva majetku rozpočtované v roku 2013 sú rozpočtované vo výške 607 450,- €, čo je mierny nárast oproti roku 2012 i napriek skutočnosti, že mesto zaznamenáva už niekoľko rokov výpadok príjmov z nájmu od obchodnej spoločnosti Lesy mesta Levoča, ktoré boli doteraz vždy mimoriadnym príjmom mesta a tvorili prebytok hospodárenia, z ktorých sa financoval rozvoj a potreby mesta. **Rozpočtovaný príjem z nájmu pozemkov a stavieb v HPZ je potrebné rozpočtovať obozretne vzhľadom na skutočnosť, že mesto nemá k 31.12.2012 zazmluvneného žiadneho investora v HPZ.** Pri rozpočtovaní príjmov z vlastníctva majetku mesta je nutné upozorniť na prehodnotenie možností efektívneho nakladania s majetkom vo vlastníctve mesta a získavania príjmových finančných zdrojov aj z nájomného napr. prehodnotením nájomnej zmluvy so Všeobecnou nemocnicou s poliklinikou Levoča, a.s.

Výpadok príjmov v položke iné nedaňové príjmy v objeme 28 tis.€ z výťažku z výherných hracích automatov je zaznamenaný už v roku 2012 a je predpoklad jeho výpadku aj v roku 2013. V roku 2012 je zaznamenaný a pre rok 2013 aj rozpočtovaný výpadok príjmov z nájmu bytov a nebytových priestorov cca o 40 tis.€, ktorý je spôsobený nezáujmom o prenájom nebytových priestorov vo vlastníctve mesta, pričom náklady na správu a údržbu budov zaťažujú rozpočet mesta.

Mesto Levoča na zabezpečenie investičných akcií a rozvoj infraštruktúry **rozpočtuje vykrytie potreby finančných zdrojov úvermi v rozpočtovanom objeme 266 903,- €**, z ktorých budú kryté kapitálové výdavky na HPP, prestavbu NMP a projektovú dokumentáciu /k tejto časti je samostatný komentár pri hodnotení výdavkovej časti rozpočtu/.

V oblasti kapitálových príjmov z predaja majetku mesta sú v roku 2013 rozpočtované len plánované aktivity v objeme 26 tis.€, ktoré sú rozpracované alebo zazmluvnené. V rámci prijatých grantov a transferov kapitálovým príjmom je grant na HPZ v objeme 1 666 tis. € na jeho ukončenie, prijatý grant v objeme 284 tis.€ na opravu stechy Kostola sv.Jakuba a finančný grant v objeme 737 tis.€ na I. etapu prestavby NMP. **Mesto plánované kapitálové aktivity v roku 2013 v objeme celkom grantov a transferov 2 676 tis. € spolufinancuje z vlastných zdrojov v objeme takmer 290 tis. €, z toho 267 tis. € z úverových zdrojov.**

Príjmové finančné operácie predstavujú objem 266 903,- € na rozpočtované poskytnutie dlhodobého úveru na financovanie kapitálových výdavkov HPZ, NMP. Použitie mimorozpočtových zdrojov hospodárenia v roku 2013 je rozpočtované vo výške 645 388,- € a slúži na krytie technického zhodnotenia objektov vo vlastníctve mesta v nájme VŠNP Levoča a.s. a financovanie potrebnej projektovej dokumentácie.

a/ 2. Rozpočtované výdavky mesta Levoča na rok 2013 – návrh

Ako vyplýva z návrhu rozpočtu čerpania výdavkov na výkon verejnej správy a územnej samosprávy na rok 2013 rozpočet na strane výdavkov bol zostavený podľa rozpočtovej funkčnej klasifikácie, ustanovenej platnou legislatívou a zohľadňuje financovanie len zákonom taxatívne ustanovených povinností, v časti fakultatívnych plnení došlo k prehodnoteniu výdavkov plošne v rámci možností mesta a k ich znižovaniu. Návrh rozpočtu na rok 2013 vo výdavkovej časti bol zostavený ako reštrikčný, mesto rozpočtovalo pokles výdavkov celkom o cca 9,4 % oproti roku 2012. Zníženie výdavkov verejnej správy je zaznamenané takmer vo všetkých kapitolách rozpočtu mesta Levoča.

Rozpočet na strane výdavkov je členený na bežné a kapitálové výdavky a finančné operácie.

V nadväznosti na porovnanie ukazovateľov roku 2012 a 2013 je nutné **venovať pozornosť i keď nie záväznému t.j. nie zákonom ustanovenému záväzku územnej samosprávy „Memorandum ZMOS“** o spolupráci pri uplatňovaní rozpočtovej politiky orientovanej na zabezpečenie finančnej stability verejného sektora na rok 2013 medzi vládou a ZMOS“ viazať finančné zdroje o 10 % na tovary a služby a 5 % mzdové výdavky, čo by sa malo premietnuť vo výške prebytku hospodárenia bežného rozpočtu v priebehu roku 2013, kde **exekutívou mesta rozpočtované výdavky v roku 2013 na mzdy a odvody boli viazané o 6,4 % a výdavky na tovary a služby o 9,2 %**. V nadväznosti na záväzok ZMOS-u je možné, že viazanosť výdavkov bude zo strany štátu vyporiadané aj možným znížením výnosu dane z príjmov t.j. priamo krátením príjmov príjmovej časti rozpočtu.

Rozpočítované výdavky mesta na rok 2013 – návrh rozpočtu

Funk.klas.	Výdavky – návrh rozpočtu	Rozpočet 2012	Rozpočet 2013	Index rastu
01.1.1.6.	Výdavky verejnej správy	945 212	884 298	0,93
01.1.2.	Finančná a rozpočt. oblasť	80 720	18 320	0,23
01.3.3.	Iné všeob.slужby - matrika	28 248	28 247	1,00
01.6.	REGOB – voľby	33 139	11 022	0,33
01.7.	Trans.ver.dlhu-splátky úrokov	95 000	96 000	1,01
02.1.	Vojenská obrana – CO	600	600	1,00
03.1.	Policajné služby – MP	146 093	145 723	0,99
03.2.	Požiarňa ochrana	1 700	1 500	0,88
04.1.2.	Aktivačná činnosť	47 943	49 904	1,04
04.2.	Veterinárna činnosť	200	200	1,00
04.4.3.	Stavebný úrad	28 334	28 331	0,99
04.5.1.	Doprava	217 070	219 070	1,01
04.7.	Cestovný ruch	56 936	55 712	0,98
04.9.	Chránená dielňa	21 257	23 680	1,11
05.1.	Nakladanie s odpadmi	444 472	450 331	1,01
05.2.	Nakladanie s odpad.vod.ČOV	0	7 000	0
05.4.	Životné prostredie	74 756	11 036	0,15
06.1.	ŠFRB	13 079	13 050	0,99
06.2.0	Rozvoj – NMP, HPP, zeleň	402 593	231 703	0,56
06.3.	Zásobovanie vodou	5 600	6 000	1,07
06.4.0.	Verejné osvetlenie	168 880	168 880	1,00
06.6.0.	Bývanie a občianska vyb.	325 671	308 144	0,95
08.1.	Transfery pre šport a TV	165 557	168 262	1,02
08.2.	Kultúrne služby	331 053	300 908	0,91
08.2.0.9.	Vysielacie a vydav.slужby	46 500	37 000	0,89
08.4.	Nábož.a iné spol.slужby	75 570	69 418	0,89
09.	Školstvo	4 637 870	4 348 301	0,94
09.6.0.7.	Stredisko služieb škole	27 034	24 321	0,90
10.2.0.1.	Zar.soc.slужieb – staroba	46 313	53 431	1,15
10.2.0.2.	Opatrovateľská služba	140 204	139 468	0,99
10.4.0.3.	Detské jasle	31 963	33 389	1,05
10.7.	Pomoc občanom v hm.núdzi	127 443	341 216	2,68
	Bežné výdavky celkom	8 767 010	8 274 465	0,94
04.4.3.	Výstavba–VŠNP,NMP, Kostol	1 645 795	2 005 755	1,22
04.5.1.	Doprava-oprava ciest,technika	79 913	0	0
05.1.	Nakl.s odpadmi – technika TS	92 303	0	0
06.2.0.	Rozvoj obcí – HPP, zeleň	5 362 951	1 760 971	0,33
06.6.0.	Bývanie a obč.vybavenosť	83 910	34 450	0,41
08.1.0.	Rekr.športové služby-ihrisko	5 146	0	0
08.2.0.	Kultúrne služby – NMP 54	47 200	0	0
09.1.2.1.	Školstvo /ZŠ, ZUŠ/	344 662	0	0
10.2.0.1.	ZSS – DSS PD	66 000	0	0
	Kapitálové výdavky celkom	7 727 880	3 801 176	0,49
01.7.	Finančné operácie – úvery	194 518	333 000	1,71
	Fin. operácie splátky celkom	194 518	333 000	1,71
	VÝDAVKY CELKOM	16 494 890	12 046 641	0,73

Vzhľadom na napätý návrh rozpočtu na rok 2013 v nadväznosti na zmenu legislatívy prepočtu koeficientov školských zariadení pre výpočet podielových daní a to v CVČ podľa počtu detí s trvalým pobytom v meste a v ŠKD podľa počtu žiakov zapísaných ZŠ, vo výdavkovej časti je potrebné zo strany vedenia mesta **venovať neustálu a zvýšenú pozornosť financovaniu originálnych kompetencií na úseku školskej správy, kde je rozpočtované zníženie výdavkov oproti roku 2012 o takmer 290 tis.€, čo znamená zásadné prehodnotenie až redukciu vybraných činností v roku 2013.**

Čerpanie výdavkov v roku 2013 bolo rozpočtované so zaznamenaním šetrenia takmer v každej oblasti funkčnej klasifikácie a položky rozpočtu napr. spotreba energií o 13 tis. €, zníženie výkonov služieb spojov o 5 tis.€, zníženie výdavkov na repre účely o 4 tis. €, zrušenie výdavkov za licencie softvérov 22 tis.€, redukcia výkonov zníženie príspevkov pre príspevkové organizácie a zníženie transférov na šport a kultúru, zníženie objemu výdavkov na tovary a služby v položke bývanie a občianska vybavenosť a iné. **Zásadný pokles výdavkov oproti roku 2012 je zaznamenaný v kapitole verejnej správy a finančná a rozpočtová oblasť o takmer 123 tis. €,** kde došlo k rozpočtovanému poklesu miezd, odvodov, dodávok tovarov a služieb celkom o 12%.

V oblasti **financovania športu a telovýchovy** dochádza i v roku 2013 k rozpočtovanému poklesu transferu pre príspevkovú organizáciu TSML na financovanie prevádzky a údržby športovísk v meste. V oblasti športu mesto podporuje športové kluby v meste rozpočtovaním finančnej dotácie pre kluby v objeme 50 000,- €. Z dôvoduzvýšených finančných požiadaviek **hlavný kontrolór neodporúča financovať záujmovú činnosť športových klubov a ich technické zabezpečenie len z prostriedkov mesta. Zo strany športových klubov je nutné participovať a preukázať spolufinancovanie športových aktivít a záujmovej činnosti občanov napr.uzatvorením zmlúv o združovaní finančných prostriedkov. Samospráva nemôže financovať iným subjektom náklady na mzdy a odvody pre trénerov, rozhodcov a iných zamestnancov športových združení. Podmienky poskytovania dotácií – upravuje ust. § 7 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v z.n.p..** Možnosť poskytnutia dotácií z rozpočtu mesta je možné iba za podmienok ustanovených VZN mesta a len na presne určené účely. Mesto Levoča postupuje pri poskytovaní dotácií podľa platného VZN mesta č. 7/2006 o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta a VZN č. 1/2009, ktorým bolo zmenené. Mesto je povinné finančné prostriedky rozpočtovať na príslušný rozpočtový rok na konkrétne programy, podprogramy podľa účelu použitia a všetky dotácie podliehajú ročnému zúčtovaniu, ktoré prijímateľ predkladá poskytovateľovi dotácie.

Pokles výdavkov nebol zaznamenaný na úseku preneseného výkonu štátnej správy, na činnosti, ktorej sú účelovo poskytnuté finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu.

Nárast výdavkov bol zaznamenaný v činnostiach spolufinancovanie výkonu aktivačnej činnosti – koordinátori o takmer 1 tis.€ a v položke komunitná sociálna práca o takmer 5 tis.€. V oblasti pomoci občanom v hmotnej a sociálnej núdzi bol zaznamenaný nárast výdavkov na transfer „osobitný príjemca“, prostredníctvom ktorého sa realizuje vymáhanie daňových nedoplatkov. Nárast bol zaznamenaný aj v položke vzdelávanie seniorov o takmer 8 tis. €.

Prehodnotením položiek rozpočtu na rok 2013 je potrebné naďalej hľadať rezervy na zníženie výdavkov samosprávy a prijať reštrikčné a ozdravné opatrenia na zabezpečenie vyrovnaného rozpočtového hospodárenia mesta i **napr.** prehodnotením činností vedenia účtov v bankách a poplatkov za finančné služby, prehodnotením úverov a zníženia

úrokových sadzieb a poplatkov za správu úverov /komplexný balík služieb/, dôkladne analyzovať činnosť Mestskej polície, prehodnotiť poskytovania služieb vo verejnom záujme na úseku cestnej dopravy /MHD/, redukovať položku propagácia, reklama a inzercia, znížiť náklady na TV a LIM aj rozšírením všeobecne prístupných elektronických služieb občanom, intenzívne vyhľadávať potencionálnych investorov do HPZ za účelom eliminovania strát z prevádzky priemyselného parku, riešiť možnosti vodovodných prípojok v lokalite Levočské Lúky, bilaterálne rokovať s dodávateľmi tovarov a služieb o znižovaní cien dodávok aj z dôvodu recesie hospodárstva /verejná zeleň a pod./ a iné. Mesto sa zrejme nevyhne aj nepopulárnym opatreniam a to v nadväznosti na pokles výkonov územnej samosprávy v dôsledku zníženia zdrojov aj znižovaním stavu zamestnancov samosprávy respektíve prehodnotením ich funkčnej náplne, mzdovej tarifikácie alebo prehodnotením pracovných úväzkov a pracovnej doby.

Zriadenie obchodných spoločností mestom alebo účasť v obchodnej spoločnosti by mala byť recipročne prínosom pre samosprávu. Pri prehodnotení aj návrhu rozpočtu na rok 2013 je zrejmé, že efektívnou obchodnou spoločnosťou zriadenou mestom sú Lesy mesta Levoča s.r.o., ktoré si plnia voči vlastníčkovi majetku a zároveň zriaďovateľovi povinnosti, ktorými sa zmluvne zaviazali a spoločnosť plní účel a funkciu, na akú bola zriadená, kde mesto v rozpočte má príjmy z prenájmu pozemkov a budov a príjem z odvodu zo zisku obchodnej spoločnosti. Z dlhodobej činnosti **Stavebnej prevádzkárne s.r.o., ktorá je zriadená za účelom výkonu podnikateľskej činnosti na úseku stavebnej výroby za účelom výkonu opráv a údržby aj majetku mesta **nemožno konštatovať efektívnosť hospodárenia obchodnej spoločnosti** už i vzhľadom na skutočnosť, že nikdy v histórii jej existencie neprispela výnosom z disponibilného zisku do rozpočtu mesta, prínosom je len obchodný majetok, ktorý spoločnosť nadobudla obchodnou činnosťou ale ktorý je amortizovaný, pričom náklady na vykonané opravy a údržbu mestského majetku sú hradené mestom v rámci dodávateľsko-odberateľských vzťahov a vždy za odplatu. **Obdobne je potrebné venovať pozornosť prehodnoteniu efektívnosti majetkového vkladu mesta v obchodnej spoločnosti VŠNP Levoča a.s. a prehodnoteniu nájomného vzťahu s touto obchodnou spoločnosťou a vynaloženými finančnými zdrojmi na opravy, údržbu a technické zhodnotenie** nehnuteľného a hnutel'ného majetku vo vlastníctve mesta, ktorá je obchodnou spoločnosťou - poskytovateľom zdravotnej starostlivosti. Nie je taxatívne ustanovenou povinnosťou samosprávy v zmysle § 4 ods. 2 písm.h/ zákona č.369/1990 Z.z. zabezpečovať zdravotnú starostlivosť občanom regiónu. Mesto nemôže hradiť náklady za iný právny subjekt, ktoré priamo súvisia s výkonom podnikateľských činností.**

Rozpočtované kapitálové výdavky v roku 2013 predstavujú objem 3 801 176,- €, kde je na projektovú dokumentáciu rozpočtovaných 41 639,- €, na opravu strechy Kostol sv.Jakuba objem 293 850,- €, realizovanú 1.etapu prestavby NMP objem 921 795,- €, vykonané technické zhodnotenie nájomcom VŠNP Levoča a.s. v objeme 748 471,- €, investícia na realizáciu HPZ 1 760 971,- € a schvábné majetkovo - právne vyporiadanie nehnuteľností 34 450,- €. Projekty HPZ a NMP sú financované z prijatých grantov EÚ, štátneho rozpočtu a spolufinancované mestom, ukončenie investícií je plánované v roku 2013.

Nezabezpečené finančné krytie kapitálových výdavkov pre rok 2013, ktoré nebolo rozpočtované je v objeme takmer 110 tis.€ niektoré zámery sú kryté schválenými cudzími zdrojmi s povinnosťou mesta spolufinancovať. Vzhľadom na nedostatok finančných zdrojov sú zámery pripravená tak, aby v prípade naplnenia rozpočtu napr.z príjmov z predaja dubiózneho majetku mesta došlo k realizácii vybraných kapitálových zámerov.

Pri financovaní výdavkov kapitálových výdavkov je nutné prihliadať na povinné zmluvné dofinancovanie projektov zo strany mesta vo výške 5% a na možnosť zvýšenia výdavkov o nerozpočtované výdavky z titulu navýšenia finančnej náročnosti pri realizácii projektov o tovary a služby, ktoré neboli zahrnuté v projektoch napr. dofinancovanie HPP a NMP. **Hlavný kontrolór odporúča do budúcnosti stanoviť priority mesta a harmonogram investičných akcií a prac tak, aby finančne náročné projekty na spolufinancovanie so vznikom možného rizika navyšovania výdavkov počas realizácie projektov navzájom nekolidovali a nespôsobili mestu finančnú záťaž, ktorú nie je schopné sanovať z vlastných zdrojov.**

V časti kapitálové výdavky – výstavba sú rozpočtované v roku 2013 investície v objeme 748 471,- € na opravu majetku VŠNP Levoča a.s. V investičnom fonde boli na tento účel viazané finančné prostriedky v objeme 965 000,- € na investície do majetku mesta v správe VŠNP Levoča a.s.. Časť viazaných finančných prostriedkov z investičného fondu a fondu rozvoja bývania mesto použilo v roku 2011 a 2012 na preklopenie krytia výdavkov mesta do doby ich prefinancovania revolvingovými úvermi a z poskytnutých grantov. Rozdiel medzi tvorbou investičného fondu a jeho zostatkom z dôvodu viazanosti je potrebné vrátiť do investičného fondu, čo zaťaží rozpočet mesta v roku 2013. **Hlavný kontrolór v prípade čerpania finančných prostriedkov z mimorozpočtových fondov odporúča dodržiavať štatúty fondov a finančné prostriedky čerpať len na účel, na ktorý boli zdroje tvorené.**

V oblasti výdavkových finančných operácií v roku 2013 predstavujú rozpočtované splátky istín bankových úverov objem 333 000,- €, čo znamená podstatné navýšenie odlivu cashových peňazí z prebytku hospodárenia bežného roku 2013 oproti roku 2011 /splátky 22 394,- €/ a roku 2012 /splátky 142 342,- €/, čo vzhľadom na zníženie výkonnosti ekonomiky a zníženie vlastných príjmov samosprávy bude obtiažné zabezpečiť a splátky úverov budú hradené na úkor rozsahu a kvality poskytovaných služieb obyvateľom mesta, najmä financovania opráv a údržby majetku mesta. Splátky istín úverov a úrokov z úverov znamenajú najmä viazanie voľných disponibilných zdrojov na obstaranie výdavkov a investičný rozvoj mesta, kde splátky úrokov z úveru sú hradené z bežných výdavkov mesta a v roku 2013 sú rozpočtované v objeme 96 000,- € a splátky istín dlhodobých úverov, ktoré sú aj predmetom dlhovej služby je povinné vykryť z prebytku hospodárenia bežného rozpočtu.

Predpokladaná úverová zadlženosť mesta k 31.12.2013 je rozpočtovaná na úroveň 26,26 % bežných príjmov minulého roku, pričom sú v prepočte zohľadňované aj bežné príjmy na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, z ktorých nie je možné financovať splácanie istín. Úroková zadlženosť mesta sa zvýšila a predstavuje 4,01 %. V roku 2013 vo finančných operáciách je rozpočtované poskytnutie dlhodobého úveru v objeme 266 903,- € na krytie spolufinancovania a investičné akcie v oblasti obstarania a obnovy majetku mesta.

Ďalšie navyšovanie úverovej zadlženosti samosprávy sprevádza viazanie budúcich príjmov na splátky istín a vznik neproduktívnych nákladov z titulu platieb úrokov z úveru, čo obmedzí tvorbu priaznivého výsledku hospodárenia mesta až do roku 2022. Pri poskytnutí úverov je nutné zohľadniť potreby mesta, účel poskytnutia úveru, štruktúru úverov a dodržiavať dlhodobo prognózovaný stav s tým, aby aj pri poklese príjmov mesto bolo schopné splácať istiny poskytnutých úverov a príslušenstvo k nim. **Hlavný kontrolór odporúča prehodnotiť úverové zaťaženie mesta a obozretne pristupovať k obstarávaniu majetku mesta, ktoré je nevyhnutné kryť z cudzích nenávratných zdrojov a vlastných zdrojov a pri poskytnutí cudzích návratných zdrojov financovania zohľadniť návratnosť investícií i splatnosť úverov, nárast majetku a pridanú hodnotu pre mesto. Použiť cudzie zdroje na krytie bežných alebo neproduktívnych výdavkov mesta znamená primerané uistenie**

o vzniku budúceho rizika s dosahom na platobnú schopnosť a likviditu záväzkov voči partnerom samosprávy t.j.aj voči bankovým subjektom.

Rozpočet Mestského kultúrneho strediska v Levoči

V oblasti financovania kultúry v meste je rozpočtované zníženie transferov o 19 000,- €, čo predstavuje 5 % pokles oproti roku 2012 a 16 % pokles oproti roku 2011.. Rozpočtované výdavky MsKS sa znižujú v oblasti miezd, odvodov a dodávok tovarov a služieb a sú na hranici nevyhnutných prevádzkových nákladov. Hlavný kontrolór odporúča vedeniu mesta venovať pozornosť hlavnému poslaniu zriadenej príspevkovej organizácie, ktorej základnou činnosťou je poskytovanie služieb v oblasti kultúry, ktorú v roku 2012 a 2013 MsKS poskytuje občanom len z príjmov z vlastnej činnosti, čo vzhľadom na organizovanie prestížnych kultúrnych podujatí v roku 2013 – Dni Majstra Pavla a Európske hlavné mesto kultúry Košice nie je schopná vykryť z vlastných zdrojov. Poskytnuté príspevky mesta slúžia len na prevádzku majetku, zverenie do správy organizácie, pričom nie sú rozpočtované žiadne zdroje na jeho opravy a údržbu. Možno konštatovať, že kultúrna ustanovizeň v meste sa mení len na správcu majetku mesta.

Rozpočet Technických služieb mesta Levoča

V oblasti financovania činnosti Technické služby mesta Levoča je rozpočet reštrikčný, v roku 2013 je rozpočtované zníženie transferov o 27 216,- €, k zníženiu výdavkov takmer o 165 tis.€ došlo už v roku 2012 oproti roku 2011. Šetrenie bolo zaznamenané vo všetkých oblastiach – údržba ciest, verejná zeleň, verejné osvetlenie, nakladanie s odpadmi, prevádzka športovísk, správa a údržba delimitovaného majetku a ostatné činnosti, ktoré sú momentálne poskytované v minimálnom rozsahu. V roku 2013 nie je rozpočtovaný žiadny rozvoj príspevkovej organizácie vyčlenením zdrojov na kapitálové výdavky ani žiadne zdroje na opravy a údržbu majetku mesta.

Rozpočty rozpočtových organizácií mesta – školy a školské zariadenia

Vzhľadom na skutočnosť, že rozpočty jednotlivých škôl a školských zariadení sú prostredníctvom prijatých transferov zo štátneho rozpočtu priamo napojené na rozpočet mesta, prostredníctvom kapitoly školstva dochádza k presunom finančných prostriedkov na jednotlivé školy na základe ročne ustanovenej výšky platieb podľa VZN mesta.

a/ 3. Rekapitulácia príjmov a výdavkov – návrh rozpočtu

Ukazovateľ	Skutočnosť rok 2012	Rozpočet rok 2013	Index rastu
Príjmy bežného rozpočtu	8 987 520	8 782 647	0,97
Výdavky bežného rozpočtu	8 767 010	8 274 465	0,94
Prebytok bežného hospodárenia	220 510	508 182	
Príjmy kapitálového rozpočtu	6 451 614	2 713 703	0,42
Výdavky kapitálového rozpočtu	7 727 880	3 801 176	0,49
Schodok kapitál.hospodárenia	- 1 276 266	- 1 087 473	
SCHODOK HOSPODÁRENIA	- 1 055 756	- 579 291	
Príjmy finančné operácie	1 250 274	912 291	0,73
Výdavky finančné operácie	194 518	333 000	1,71
Prebytok finančného hospodárenia	1 055 756	579 291	
VÝSLEDOK hospodárenia	0	0	

Vzhľadom na ekonomickú situáciu a prognózu vývoja príjmov je potrebné rozpočet mesta Levoča v priebehu roka 2013 pravidelne kontrolovať a revidovať a v prípade výpadku príjmov včas prijímať opatrenia na zabezpečenie vyrovnaného hospodárenia v súlade so zákonom č.493/2011 Z.z., zákonom č.523/2004 Z.z. a zákonom č. 583/2004Z.z.

Rozpočet mesta Levoča na rok 2013 je záväzným dokumentom fiskálneho hospodárenia mesta, ktorý obsahuje základné priority a úlohy, programové ciele a zámery, ktoré budú realizované vo fiskálnom a hospodárskom roku 2013.

Hlavný kontrolór konštatuje, že návrh rozpočtu i schválený rozpočet mesta Levoča na rok 2013 je spracovaný prehľadne, preukazne, v súlade s platnou legislatívou.

Z Á V E R

Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2013 bol spracovaný a zverejnený dňa 5.12.2012. Odborné stanovisko hlavného kontrolóra mesta k návrhu rozpočtu na rok 2013 bolo spracované na základe § 18 f, ods.1 písm.c/ zákona č. 369/1990 Zb.z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Pri spracovaní odborného stanoviska k návrhu rozpočtu mesta na rok 2013 hlavný kontrolór posúdil spracovaný návrh z hľadiska legality, t.j. posúdenie súladu s platnou legislatívou a stanovenou metodikou tvorby a výkazníctva a z hľadiska legitimacy t.j. kompetencií mesta, úloh, pôsobnosti a právomoci štatutárov mesta pri rozhodovaní o nakladaní s prostriedkami a majetkom obce.

Hlavný kontrolór mesta Levoča nezistil žiadne pochybenia a porušenia platných právnych noriem pri zostavovaní návrhu rozpočtu mesta na rok 2013, nevyvodzuje zásadné pripomienky k procesu tvorby rozpočtu, ktorý je zostavovaný v čase výpadkov zdrojov financovania s predpokladom vzniku rizík financovania v roku 2013. Návrh rozpočtu mesta Levoča na fiskálny rok 2013 bol spracovaný v súlade so zákonom a kontrolór mesta neuplatnil žiadne výhrady k samotnému rozpočtovému procesu.

Odporúčania hlavného kontrolóra mesta zohľadnené v odbornom stanovisku majú odporúčací charakter, nie sú pre exekutívu mesta právne záväzné i keď sú navrhované v konzekvenciách eliminovania možného budúceho rizika financovania.

Po preskúmaní jednotlivých programov rozpočtu mesta Levoča na rok 2013, plnenia príjmov a čerpania výdavkov rozpočtu a na základe spracovaného návrhu rozpočtu hlavný kontrolór mesta Levoča odporúča Mestskému zastupiteľstvu V Levoči schváliť návrh rozpočtu mesta Levoča na fiskálny rok 2013.

V nadväznosti na pokles príjmov hlavný kontrolór odporúča priebežne kontrolovať plnenie programov úloh a čerpanie rozpočtu v roku 2013 a pri realizácii činností mesta Levoča postupovať v súlade so základným dokumentom mesta – rozpočtom mesta Levoča na fiskálny rok 2013 a viacročným rozpočtom na roky 2014-2015.

V Levoči, 12.12.2012

Vypracovala:

Mgr.Rusnáčiková Dana – hlavný kontrolór
Zahurancová Anežka – referent ÚHK

.....
.....

